Sikkerhetsdatablad

Opphavsrett,2026, 3M Company. Alle rettigheter reservert. Kopiering og/ eller nedlasting av denne informasjonen med den hensikt å sørge for riktig bruk av 3M produkter er tillatt forutsatt at: (1) informasjonen kopieres i sin helhet uten endringer med mindre det på forhånd innhentes skriftlig tillatelse fra 3M, og (2) verken kopien eller originalen videreselges eller på annen måte distribueres med den hensikt å profittere på dette.

Dokumentnr.:	16-0498-2	**Versjonsnr.:**	6.00
Utgitt:	03/07/2026	**Erstatter:**	23/03/2026

Dette sikkerhetsdatabladet er utarbeidet i samsvar med REACH-forordningen (1907/2006), som endret ved forordning (EU) 2020/878.

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator
3M Scotch 1605 Dehumidifier Spray

Produktidentifikasjonsnumre
DE-2729-1244-0

7100046721

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Identifiserte bruksområder
Avfukterspray

1.3. Nærmere opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Adresse:	3M Norge AS, Postboks 300, Tærudgata 16, 2001 Lillestrøm.
Tlf:	06384
E-post:	NER-productstewardship@mmm.com
Nettside:	www.3m.no

1.4. Nødtelefonnummer
Giftinformasjonssentralen: 22 59 13 00

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen
CLP Forordning (EC) Nr. 1272/2008

Helse- og miljøklassifiseringene av dette produktet er basert på beregningsmetoden, bortsett fra i tilfeller der testdata er tilgjengelige eller hvor klassifiseringen påvirkes av produktets fysiske form. Klassifiseringen(e) basert på testdata eller fysisk form er angitt nedenfor hvis aktuelt.
Aspirasjonsfareklassifisering gjelder ikke på grunn av produktets spraymønster.

Klassifisering:
Aerosol, Kategori 1 - Aerosol 1; H222, H229
Akutt giftighet, kategori 4 - Acute Tox. 4; H332
Etsende/irriterende for huden, kategori 2 - Skin Irrit. 2; H315
Spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering, kategori 3 - STOT SE 3; H336
Farlig for vannmiljøet, kronisk kategori 2 - Aquatic Chronic 2; H411

For fullstendig tekst på H-setninger, se avsnitt 16.

2.2. Merkingselementer
CLP Forordning (EC) Nr. 1272/2008

Signalord
FARE.

Symboler:
GHS02 (Flamme) |GHS07 (Utropstegn) |GHS09 (Miljø) |

Farepiktogram

Innholdsstoffer:

Bestanddeler	Identifikator(er)	EC-nr	Vekt%
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	64742-47-8	265-149-8	40 - 50
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	64742-53-6	265-156-6	10 - 20

Faresetninger:

H222	Ekstremt brannfarlig aerosol.
H229	Beholder under trykk: Kan eksplodere ved oppvarming.
H332	Farlig ved innånding.
H315	Irriterer huden.
H336	Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
H411	Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Sikkerhetssetninger

Forebyggende:

P210	Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antennelseskilder. Røyking forbudt.
P211	Ikke spray mot åpen flamme eller annen tennkilde.
P251	Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke etter bruk.
P261E	Unngå innånding av damp eller aerosoler.

Lagring:

P410 + P412	Beskyttes mot sollys. Må ikke utsettes for temperaturer høyere enn 50°C /122°F.

Avfall:

P501	Innhold/beholder avhendes i henhold til gjeldende lokale/regionale/nasjonale/internasjonale regelverk.

60% av blandingen består av bestanddeler med ukjent akutt giftighet ved innånding.

Øvrige opplysninger om merkeetiketten:

Merknad L er gjeldende for CASRN 64742-53-6

2.3. Andre farer

Kan forårsake forfrysning.
Dette materialet inneholder ikke stoffer som vurderes å være PBT eller vPvB.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.1. Stoffer
Ikke aktuelt

3.2. Stoffblandinger

Bestanddeler	Identifikator(er)	%	Klassifisering iht forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	(CAS-nr.) 64742-47-8 (EC-nr.) 265-149-8	40 - 50	Asp. Tox. 1, H304 Aquatic Chronic 2, H411 Flam. Liq. 3, H226 Skin Irrit. 2, H315 STOT SE 3, H336
isobutan	(CAS-nr.) 75-28-5 (EC-nr.) 200-857-2	10 - 30	Brannfarlig gass 1A, H220 Press.Gas, H280 Merknad C,U
propan	(CAS-nr.) 74-98-6 (EC-nr.) 200-827-9	10 - 20	Brannfarlig gass 1A, H220 Press.Gas, H280 Merknad U
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	(CAS-nr.) 64742-53-6 (EC-nr.) 265-156-6	10 - 20	Merknad L Acute Tox. 4, H332 Asp. Tox. 1, H304 Aquatic Chronic 4, H413
butan	(CAS-nr.) 106-97-8 (EC-nr.) 203-448-7	1 - 10	Brannfarlig gass 1A, H220 Press.Gas, H280 Merknad C,U
2-butoksyetanol	(CAS-nr.) 111-76-2 (EC-nr.) 203-905-0	1 - 5	Acute Tox. 3, H331 Acute Tox. 4, H302(LD50 = 1200 mg/kg ATE-verdier i samsvar med Vedlegg VI) Skin Irrit. 2, H315 Eye Irrit. 2, H319

Se avsnitt 16 for fullstendig tekst på eventuelle H-setninger listet i dette avsnittet

For informasjon om bestanddelenes grenseverdi eller PBT eller vPvB status, se avsnitt 8 og 12 i dette sikkerhetsdatabladet.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding:
Bring vedkommende til frisk luft. Kontakt lege.

Hudkontakt:
Varm opp frostskadet hud med lunkent vann. Ikke gni på det skadede området. Søk legehjelp.

Øyekontakt:
Skyll umiddelbart med store mengder vann. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. Søk legehjelp.

Svelging:
Skyll munnen. Søk legehjelp ved ubehag.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede
Ingen kritiske symptomer eller virkninger. Se avsnitt 11.1., Opplysninger om toksikologiske virkninger

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig
Eksponering som følge av forsettlig misbruk kan forårsake økt myokardisk overfølsomhet. Unngå bruken av sympatomimetiske preparater med mindre dette er helt nødvendig.

AVSNITT 5: Brannslokkingstiltak

5.1. Slokkingsmidler
Velg et brannslukkingsmiddel som er egnet for omkringliggende brann.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen
Varme fra brann kan forårsake at lukkede beholdere eksploderer grunnet økt trykk.

Farlige nedbrytnings- eller biprodukter

Stoff	Betingelse
karbonmonoksid	Under forbrenning
Karbondioksid	Under forbrenning
Irriterende damper eller gasser	Under forbrenning

5.3. Råd til brannslokkingsmannskap
Vann kan ikke slukke brann effektivt, men bør imidlertid brukes til nedkjøling av brannekponerte beholdere og overflater og til å avverge eksplosiv lekkasje.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner
Bruk personlig verneutstyr basert på resultatene av en eksponeringsvurdering. Se avsnitt 8 for anbefalinger for personlig verneutstyr. Hvis forventet eksponering som følge av en utilsiktet utslipp overskrider beskyttelsesegenskapene til personlig verneutstyr oppført i seksjon 8 eller er ukjent, velg personlig verneutstyr som tilbyr et passende beskyttelsesnivå. Vurder de fysiske og kjemiske farene ved materialet når du gjør det. Eksempler på personlig verneutstyr for beredskap kan omfatte bruk av bunkersutstyr for utslipp av brennbart materiale; bruk av kjemiske verneklær hvis det sølte materialet er etsende, sensibiliserende, betydelig hudirriterende eller kan absorberes gjennom huden; eller ta på åndedrettsvern med overtrykksluft for kjemikalier med innåndingsfare. For informasjon om fysiske og helsemessige farer, se avsnitt 2 og 11 i sikkerhetsdatabladet. Evakuer området. Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. — Røyking forbudt. Bruk bare verktøy som ikke avgir gnister. Ventiler området med frisk luft. For store utslipp, eller søl i avgrensede områder, sørg for mekanisk ventilasjon for å spre eller suge ut dampene i tråd med god yrkeshygienisk praksis. Advarsel! En motor kan være en antennelseskilde og kan forårsake at lettantennelig støv i området antennes eller eksploderer.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø
Unngå utslipp til miljøet.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing
Forsegle boksen hvis mulig. Plasser boksen som lekker i et god ventilert område, fortrinnsvis i et avtrekksskap eller om nødvendig utendørs på en ugjennomtrengelig overflate inntil man får skaffet til veie en passende beholder for boksen eller innholdet. Demm opp spill. Dekk til spillområdet med et brannslokkingsmiddel. Bearbeid sølet fra ytterkantene og innad, dekk til med bentonitt, vermikulitt eller kommersielt tilgjengelig uorganisk absorberende materiale. Bland inn tilstrekkelig absorbent til det virker tørt. Husk, å tilsette absorberende materialer vil ikke fjerne fysiske farer, helse- eller miljøfarer Samle så mye som mulig av sølt materiale ved bruk av ikke-gnistdannende redskap. Plasser i en egnet metallbeholder godkjent for transport av ansvarlige myndigheter. Fjern restene med et passende løsemiddel utvalgt av en kvalifisert og bemyndiget person. Ventiler området med frisk luft. Les og følg forholdsreglene på løsemiddeletiketten og i det tilhørende sikkerhetsdatablad. Lukk beholderen. Avhend oppsamlet materiale så snart som mulig i samsvar med gjeldende lokale / regionale / nasjonale / internasjonale forskrifter.

6.4. Henvisning til andre avsnitt
Se avsnitt 8 og 13 for ytterligere informasjon

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering
Kun for industriell/yrkesmessig bruk. Ikke for forbrukersalg eller -bruk. Må ikke brukes i meget små rom eller i områder med liten eller ingen bevegelse i luften. Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. — Røyking forbudt. Ikke spray mot åpen flamme eller annen tennkilde. Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke etter bruk. Ikke innånd støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler. Må ikke komme i kontakt med øyne, huden eller klær. Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet. Vask grundig etter bruk. Unngå kontakt med oksidasjonsmidler (f.eks klor, kromsyre etc.)

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter
Oppbevares på et godt ventilert sted. Hold beholderen tett lukket. Beskyttes mot sollys. Må ikke utsettes for temperaturer over 50°C/ 122°F. Må ikke lagres varmt. Lagres ikke sammen med syrer. Oppbevares adskilt fra oksidasjonsmidler.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)
Se informasjon i avsnitt 7.1 og 7.2 for anbefalinger om håndtering og lagring. Se avsnitt 8 for eksponeringskontroll og anbefalinger om personlig verneutstyr.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse

8.1. Kontrollparametere

Grenseverdier
Hvis en bestanddel er oppført i avsnitt 3 men ikke vises i tabellen nedenfor, er grenseverdi ikke tilgjengelig for bestanddelen.

Bestanddeler	Identifikator(er)	Detaljer	Grense	Anmerkninger
butan	106-97-8	Norsk forskrift	Gj.sn (8 timer): 600 mg/m3(250 ppm)	
2-butoksyetanol	111-76-2	Norsk forskrift	Gj.sn (8 timer): 50 mg/m3(10 ppm)	Hudopptak (H)
Dekaner og andre høyere alifatiske hydrokarboner	64742-47-8	Norsk forskrift	Gj.sn (8 timer): 275 mg/m3(40 ppm)	
OLJETÅKE (MINERALOLJE-PARTIKLER)	64742-53-6	Norsk forskrift	Gj.sn (som tåke)(8 timer): 1 mg/m3	
propan	74-98-6	Norsk forskrift	Gj.sn (8 timer): 900 mg/m3(500 ppm)	

Norsk forskrift : Tiltaksverdier og grenseverdier for forurensninger i arbeidsatmosfæren
Gj.sn: gjennomsnittskonsentrasjon over en 8-timersperiode
S: Kortidsverdi
T: Takverdi

Anbefalte overvåkingsordninger: Informasjon om anbefalte overvåkingsordninger kan fås via Statens Arbeidsmiljøinstitutt (STAMI).

8.2. Eksponeringskontroll

8.2.1 Hensiktsmessige tekniske kontroller
Ikke bli værende i områder hvor det kan være mangelfull tilgang på oksygen. Bruk vanlig fortynningsventilasjon og/eller spesialventilasjon f.eks. punktavsug for å kontrollere at luftbåren eksponering holdes under tiltaksverdier og grenseverdier og/eller kontroller tåke, damp eller spray. Hvis ventilasjonen ikke er tilfredsstillende, bruk egnet åndedrettsvern.

8.2.2. Personlig verneutstyr

Vern av øyne/ansikt

For å unngå kontakt med øyne / ansikt, velg og bruk øye/ansiksbeskyttelse basert på hva som fremkommer gjennom en eksponeringsvurdering. Følgende verneutstyr bør benyttes alene eller i kombinasjon etter behov for å forhindre kontakt med øynene /ansikt:
Hel ansiktsskjerm
Vernebriller med ventiler

Gjeldende normer/ standarder
Bruk vernebriller/ ansiktsskjerm i henhold til EN 16321

Hud- og håndvern
For å unngå hudkontakt, velg og bruk hansker og/eller verneklær basert på hva som fremkommer gjennom en eksponeringsvurdering. Valget bør være basert på bruksfaktorer slik som eksponeringsnivåer, konsentrasjon av stoff eller stoffblanding, hyppighet, varighet, fysiske utfordringer slik som ekstreme temperaturer eller andre forhold. Konferer med din leverandør av hansker og/eller verneklær for valg av egnede materialer. Merk: Nitrilhansker kan brukes over laminathansker for å forbedre bevegeligheten.
Hansker av følgende materiale(r) anbefales:

Stoff	**Tykkelse (mm)**	**Gjennomtrengningstid**
Fluorgummi	Ingen data tilgjengelig	Ingen data tilgjengelig
Polymerlaminat	Ingen data tilgjengelig	Ingen data tilgjengelig

Gjeldende normer/ standarder
Bruk vernehansker testet i henhold til EN 374

Åndedrettsvern

Velg og bruk åndedrettsvern basert på en eksponeringsvurdering. Konferer med din leverandør av åndedrettsvern for valg av egnet åndedrettsvern.
Velg og bruk åndedrettsvern basert på en eksponeringsvurdering . Basert på konsentrasjonen av luftforurensninger i arbeidsatmosfæren velges en av følgende type(r) godkjent åndedrettsvern:
Halv- eller helmaske med filter mot organiske damper og partikler. Europeiske standarder (CEN): EN405:2001 eller EN140/EN141/EN143 eller EN136/EN141/EN143.
Halv- eller helmaske med trykklufttilførsel. Europeiske standarder (CEN): EN14593-1:2005/ EN14593-2:2005.
Patroner for organisk damp kan ha kort levetid.

For veiledning om valg av egnet åndedrettsvern, vennligst se www.3m.no/vern, eller kontakt verneavdelingen ved 3M Norge AS tlf.: 06384.

Gjeldende normer/ standarder
Bruk åndedrettsvern i henhold til EN 140 eller EN 136
Bruk åndedrettsvern i henhold til EN 140 eller EN 136: filter type A og P

Termiske farer
Bruk kuldeisolerende hansker /visir/øyevern.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Fysisk tilstand	Væske
Spesifikk fysisk form:	Aerosol
Farge	Fargeløs
Lukt	Petroleum
Deteksjonsgrense lukt	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Smeltepunkt / frysepunkt	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Kokepunkt/kokeområde	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Antennelighet	Brannfarlig aerosol: Kategori 1.
Nedre eksplosjonsgrense (LEL)	1,2 volum%
Øvre eksplosjonsgrense (UEL)	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Flammepunkt	<=−30 ºC
Selvantennelsestemperatur	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Nedbrytningstemperatur	*Ingen informasjon tilgjengelig*
pH	*stoffet / blandingen er uløselig (i vann)*
Kinematisk viskositet	*Ikke aktuelt*
Vannløselighet	Uløselig
Løselighet ikke-vann	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Damptrykk	380 000 Pa [*Detaljer:* ved 20°C]
Relativ tetthet	Cirka 0,7 [*Std. ref.:*Vann = 1]
Relativ damptetthet	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Partikkelegenskaper	*Ikke aktuelt*

9.2. Andre opplysninger

9.2.2. Andre sikkerhetsegenskaper

EU Flyktige organiske forbindelser (VOC)	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Fordamping:	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Andel flyktige	84,1 %

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet
Produktet kan være reaktivt med visse forbindelser under visse forhold, se informasjon gitt under andre overskrifter i dette avsnittet.

10.2. Kjemisk stabilitet
Stabil.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner
Farlig polymerisering vil ikke forekomme.

10.4. Forhold som skal unngås
Varme
Rask/hurtig gjennomskjæring og høye temperaturforhold
Gnister og/eller flammer

Temperaturer over kokepunktet.

10.5. Uforenlige materiale
Sterke syrer
Eksplosiv ved blanding med oksiderende materialer.

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Stoff	Betingelse
Ingen kjente.	

Se avsnitt 5.2 for farlige nedbrytningsprodukter under forbrenning.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

Informasjonen under kan muligens ikke samsvare med kjemikaliets klassifisering angitt i avsnitt 2 og/eller avsnitt 3, dersom en særskilt klassifisering er fastsatt av utøvende myndighet. I tillegg er utsagn og data oppført i avsnitt 11 basert på FNs GHS beregningsregler og klassifiseringer utledet fra interne farevurderinger.

11.1. Informasjon om fareklasser som definert i forordning (EF) nr. 1272/2008

Tegn og symptomer på eksponering

Basert på testdata og/eller informasjon om bestanddeler, kan dette produktet gi følgende helsevirkninger:

Innånding:
Farlig ved innånding. Kvelning: tegn/symptomer kan innbefatte rask puls og hurtig åndedrett, sløvhet, hodepine, svekket koordinasjonsevne og dømmekraft, foruten kvalme, brekninger, alvorlig sløvhet, kramper, koma og til slutt død. Luftveisirritasjon: tegn/symptomer kan innbefatte hoste, nysing, rennende nese, hodepine, heshet, og smerter i nese og svelg. Kan gi øvrige helseeffekter (se under).

Hudkontakt:
Forfrysning: tegn/symptomer kan innbefatte intens smerte, avfarging av huden og ødelagt vev. Mild hudirritasjon: tegn/symptomer kan innbefatte lokal rødhet, hevelse, kløe og tørrhet.

Øyekontakt:
Forfrysning: symptomer kan være smerte, defekt lysgjennomtrengning i hornhinnen (hornhinnefordunkling), rødhet, hevelse og blindhet. Kontakt med øynene under bruk av produktet forventes ikke å gi irritasjon av betydning.

Svelging:
Mage/tarm irritasjon: tegn/symptomer kan innbefatte smerter i buken, magesyke, kvalme, oppkast og diarè. Kan gi øvrige helseeffekter (se under).

Øvrige helsevirkninger:

Enkelteksponering kan føre til virkninger på målorganer:
Påvirkning av sentralnervesystemet: tegn/symptomer kan innbefatte hodepine, ørhet, søvnighet, mangel på koordinasjon, kvalme, nedsatt reaksjonsevne, sløret tale, svimmelhet og bevisstløshet. Enkelteksponering, over anbefalte retningslinjer, kan forårsake: Effekter på hjertet: Tegn / symptomer kan inkludere uregelmessig hjerterytme (arytmi), svimmelhet, brystsmerter og kan være dødelig.

Toksikologiske data
Hvis en bestanddel er oppført i avsnitt 3 men ikke vises i tabellen nedenfor, er det enten ingen data tilgjengelig eller det er ikke tilstrekkelig data for klassifisering.

Akutt giftighet

Navn	Eksponeringsvei	Art	Verdi
Produkt	Dermal		Ingen data tilgjengelig; beregnet ATE >5 000 mg/kg
Produkt	Innånding - støv/tåke(4 timer)		Ingen data tilgjengelig; beregnet ATE >1 - =5 mg/l
Produkt	Svelging		Ingen data tilgjengelig; beregnet ATE >5 000 mg/kg
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	Innånding - damp	Faglig vurdering	LC50 anslått til å være 20 - 50 mg/l
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	Innånding - støv/tåke (4 timer)	Rotte	LC50 > 3 mg/l
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	Svelging	Rotte	LD50 > 5 000 mg/kg
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	Dermal	Lignende forbindelser	LD50 > 2 000 mg/kg
isobutan	Innånding-gass (4 timer)	Rotte	LC50 276 000 ppm
propan	Innånding-gass (4 timer)	Rotte	LC50 > 200 000 ppm
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	Dermal	Kanin	LD50 > 2 000 mg/kg
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	Innånding - støv/tåke (4 timer)	Rotte	LC50 2,2 mg/l
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	Svelging	Rotte	LD50 > 5 000 mg/kg
butan	Innånding-gass (4 timer)	Rotte	LC50 277 000 ppm
2-butoksyetanol	Dermal	Marsvin	LD50 > 2 000 mg/kg
2-butoksyetanol	Innånding - damp (4 timer)	Marsvin	LC50 > 2,6 mg/l
2-butoksyetanol	Svelging	Marsvin	LD50 1 200 mg/kg

ATE = estimert akutt giftighet (acute toxicity estimate)

Etsende eller irriterende for huden

Navn	Art	Verdi
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	Kanin	Irriterende
isobutan	Faglig vurdering	Ingen vesentlig irritasjon
propan	Kanin	Minimalt irriterende
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	Kanin	Svakt irriterende
butan	Faglig vurdering	Ingen vesentlig irritasjon
2-butoksyetanol	Kanin	Irriterende

Alvorlig øyeskade eller øyeirritasjon

Navn	Art	Verdi
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	Kanin	Svakt irriterende
isobutan	Faglig vurdering	Ingen vesentlig irritasjon
propan	Kanin	Svakt irriterende
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	Kanin	Svakt irriterende
butan	Kanin	Ingen vesentlig irritasjon
2-butoksyetanol	Kanin	Sterkt irriterende

Sensibiliserende ved hudkontakt

Navn	Art	Verdi

destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	Marsvin	Ikke klassifisert
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	Marsvin	Ikke klassifisert
2-butoksyetanol	Marsvin	Ikke klassifisert

Sensibiliserende ved innånding
For bestanddelen(e) er det enten ingen data tilgjengelig eller det er ikke tilstrekkelig data for klassifisering.

Kjønnscellemutagenitet

Navn	Eksponeringsvei	Verdi
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	In vitro	Ikke mutagent
isobutan	In vitro	Ikke mutagent
propan	In vitro	Ikke mutagent
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	In vitro	Noen positive data, men ikke tilstrekkelig for klassifisering
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	In vivo	Noen positive data, men ikke tilstrekkelig for klassifisering
butan	In vitro	Ikke mutagent
2-butoksyetanol	In vitro	Noen positive data, men ikke tilstrekkelig for klassifisering

Kreftfremkallende egenskaper

Navn	Eksponeringsvei	Art	Verdi
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	Dermal	Mus	Noen positive data, men ikke tilstrekkelig for klassifisering
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	Dermal	Mus	Ikke kreftfremkallende
2-butoksyetanol	Innånding	Flere dyrearter	Noen positive data, men ikke tilstrekkelig for klassifisering

Reproduksjonstoksisitet

Virkninger på reproduksjon og/eller utvikling

Navn	Eksponeringsvei	Verdi	Art	Testresultat	Eksponeringstid
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	Svelging	Ikke klassifisert for kvinnelig reproduksjon	Rotte	NOAEL 1 000 mg/kg/day	før og under svangerskap
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	Svelging	Ikke klassifisert for mannlig reproduksjon	Rotte	NOAEL 1 000 mg/kg/day	før og under svangerskap
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	Dermal	Ikke klassifisert for utvikling	Rotte	NOAEL 2 000 mg/kg/day	ved svangerskap
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	Svelging	Ikke klassifisert for utvikling	Rotte	NOAEL 1 000 mg/kg/day	før og under svangerskap
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	Dermal	Ikke klassifisert for mannlig reproduksjon	Kanin	NOAEL 1 000 mg/kg/day	28 dager
2-butoksyetanol	Dermal	Ikke klassifisert for utvikling	Rotte	NOAEL 1 760 mg/kg/day	ved svangerskap
2-butoksyetanol	Svelging	Ikke klassifisert for utvikling	Rotte	NOAEL 100 mg/kg/day	ved organogenese
2-butoksyetanol	Innånding	Ikke klassifisert for utvikling	Flere dyrearter	NOAEL 0,48 mg/l	ved organogenese

Målorgan(er)

Spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering

Navn	Eksponeringsvei	Målorgan(er)	Verdi	Art	Testresultat	Eksponeringstid
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	Innånding	påvirker sentralnervesystem	Kan forårsake døsighet eller svimmelhet	Mennesk e og dyr	NOAEL Ikke tilgjengelig	
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	Innånding	irritasjon av luftveiene	Noen positive data, men ikke tilstrekkelig for klassifisering		NOAEL Ikke tilgjengelig	
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	Svelging	påvirker sentralnervesystem	Kan forårsake døsighet eller svimmelhet	Faglig vurderin g	NOAEL Ikke tilgjengelig	
isobutan	Innånding	effekter på hjertet	Forårsaker organskader	Flere dyrearter	NOAEL Ikke tilgjengelig	
isobutan	Innånding	påvirker sentralnervesystem	Kan forårsake døsighet eller svimmelhet	Mennesk e og dyr	NOAEL Ikke tilgjengelig	
isobutan	Innånding	irritasjon av luftveiene	Ikke klassifisert	Mus	NOAEL Ikke tilgjengelig	
propan	Innånding	effekter på hjertet	Forårsaker organskader	Mennesk e	NOAEL Ikke tilgjengelig	
propan	Innånding	påvirker sentralnervesystem	Kan forårsake døsighet eller svimmelhet	Mennesk e	NOAEL Ikke tilgjengelig	
propan	Innånding	irritasjon av luftveiene	Ikke klassifisert	Mennesk e	NOAEL Ikke tilgjengelig	
butan	Innånding	effekter på hjertet	Forårsaker organskader	Mennesk e	NOAEL Ikke tilgjengelig	
butan	Innånding	påvirker sentralnervesystem	Kan forårsake døsighet eller svimmelhet	Mennesk e og dyr	NOAEL Ikke tilgjengelig	
butan	Innånding	hjerte	Ikke klassifisert	Hund	NOAEL 5 000 ppm	25 minutter
butan	Innånding	irritasjon av luftveiene	Ikke klassifisert	Kanin	NOAEL Ikke tilgjengelig	
2-butoksyetanol	Dermal	hormonsystem	Ikke klassifisert	Kanin	NOAEL 902 mg/kg	6 timer
2-butoksyetanol	Dermal	lever	Ikke klassifisert	Kanin	LOAEL 72 mg/kg	ikke tilgjengelig
2-butoksyetanol	Dermal	nyre og/eller blære	Ikke klassifisert	Kanin	LOAEL 451 mg/kg	6 timer
2-butoksyetanol	Dermal	blod	Ikke klassifisert	Flere dyrearter	NOAEL Ikke tilgjengelig	
2-butoksyetanol	Innånding	irritasjon av luftveiene	Noen positive data, men ikke tilstrekkelig for klassifisering	Mennesk e	NOAEL Ikke tilgjengelig	
2-butoksyetanol	Innånding	påvirker sentralnervesystem	Ikke klassifisert	Faglig vurderin g	NOAEL Ikke tilgjengelig	
2-butoksyetanol	Innånding	blod	Ikke klassifisert	Flere dyrearter	NOAEL Ikke tilgjengelig	
2-butoksyetanol	Svelging	påvirker sentralnervesystem	Ikke klassifisert	Faglig vurderin g	NOAEL Ikke tilgjengelig	
2-butoksyetanol	Svelging	blod	Ikke klassifisert	Flere dyrearter	NOAEL Ikke tilgjengelig	
2-butoksyetanol	Svelging	nyre og/eller blære	Ikke klassifisert	Mennesk e	NOAEL Ikke tilgjengelig	forgiftning og/eller misbruk

Spesifikk målorgantoksisitet - gjentatt eksponering

Navn	Eksponeringsvei	Målorgan(er)	Verdi	Art	Testresultat	Eksponeringstid
isobutan	Innånding	nyre og/eller blære	Ikke klassifisert	Rotte	NOAEL 4 500 ppm	13 uker
butan	Innånding	nyre og/eller blære | blod	Ikke klassifisert	Rotte	NOAEL 4 489 ppm	90 dager
2-butoksyetanol	Dermal	blod	Ikke klassifisert	Flere dyrearter	NOAEL Ikke tilgjengelig	ikke tilgjengelig
2-butoksyetanol	Dermal	hormonsystem	Ikke klassifisert	Kanin	NOAEL 150 mg/kg/day	90 dager
2-butoksyetanol	Innånding	lever	Ikke klassifisert	Rotte	NOAEL 2,4 mg/l	14 uker
2-butoksyetanol	Innånding	nyre og/eller blære	Ikke klassifisert	Rotte	NOAEL 0,15	14 uker

					mg/l	
2-butoksyetanol	Innånding	blod	Ikke klassifisert	Rotte	LOAEL 0,15 mg/l	6 måneder
2-butoksyetanol	Innånding	hormonsystem	Ikke klassifisert	Hund	LOAEL 1,9 mg/l	8 dager
2-butoksyetanol	Svelging	blod	Ikke klassifisert	Rotte	LOAEL 69 mg/kg/day	13 uker
2-butoksyetanol	Svelging	nyre og/eller blære	Ikke klassifisert	Flere dyrearter	NOAEL Ikke tilgjengelig	ikke tilgjengelig

Aspirasjonsfare

Navn	Verdi
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	Aspirasjonsfare
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	Aspirasjonsfare

Bruk kontaktinformasjonen på første side av dette sikkerhetsdatabladet for ytterligere toksikologisk informasjon om produktet og/eller bestanddelene.

11.2. Informasjon om andre farer

Dette materialet inneholder ingen stoffer som vurderes som hormonforstyrrende for mennesker.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

Informasjonen under kan muligens ikke samsvare med kjemikaliets klassifisering angitt i avsnitt 2 og/eller avsnitt 3, dersom en særskilt klassifisering er fastsatt av utøvende myndighet. I tillegg er utsagn og data oppført i avsnitt 12 basert på FNs GHS beregningsregler og klassifiseringer utledet fra 3Ms vurderinger.

12.1. Giftighet

Ingen testdata tilgjengelig for produkt

Stoff	Identifikator(er)	Organisme	Type	Eksponering	Test sluttpunkt	Testresultat
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	64742-47-8	Grønnalge	Estimert	72 timer	EC50	1 mg/l
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	64742-47-8	Regnbueørret	Estimert	96 timer	LL50	2 mg/l
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	64742-47-8	Daphnia	Estimert	48 timer	EL50	1,4 mg/l
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	64742-47-8	Grønnalge	Estimert	72 timer	NOEL	1 mg/l
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	64742-47-8	Daphnia	Estimert	21 dager	NOEL	0,48 mg/l
isobutan	75-28-5	I/A	Data ikke tilgjengelig eller utilstrekkelig for klassifisering	I/A	I/A	I/A
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	64742-53-6	Fathead Minnow	Tilsvarende forbindelse	96 timer	Ingen toksisitetsobservasjon ved grense for vannoppløselighet	>100 mg/l
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	64742-53-6	Grønnalge	Tilsvarende forbindelse	72 timer	Ingen toksisitetsobservasjon ved grense for vannoppløselighet	>100 mg/l

destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	64742-53-6	Daphnia	Eksperiment	48 timer	Ingen toksisitetsobservasjon ved grense for vannoppløselighet	>100 mg/l
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	64742-53-6	Grønnalge	Tilsvarende forbindelse	72 timer	Ingen toksisitetsobservasjon ved grense for vannoppløselighet	>100 mg/l
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	64742-53-6	Daphnia	Eksperiment	21 dager	Ingen toksisitetsobservasjon ved grense for vannoppløselighet	>100 mg/l
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	64742-53-6	Aktivert slam	Tilsvarende forbindelse	10 minutter	NOEL	1,93 mg/l
propan	74-98-6	I/A	Data ikke tilgjengelig eller utilstrekkelig for klassifisering	I/A	I/A	I/A
butan	106-97-8	I/A	Data ikke tilgjengelig eller utilstrekkelig for klassifisering	I/A	I/A	I/A
2-butoksyetanol	111-76-2	Aktivert slam	Eksperiment	16 timer	IC50	>1 000 mg/l
2-butoksyetanol	111-76-2	Amerikansk østers	Eksperiment	96 timer	LC50	89,4 mg/l
2-butoksyetanol	111-76-2	Grønnalge	Eksperiment	72 timer	ErC50	1 840 mg/l
2-butoksyetanol	111-76-2	Regnbueørret	Eksperiment	96 timer	LC50	1 474 mg/l
2-butoksyetanol	111-76-2	Daphnia	Eksperiment	48 timer	EC50	1 550 mg/l
2-butoksyetanol	111-76-2	Grønnalge	Eksperiment	72 timer	ErC10	679 mg/l
2-butoksyetanol	111-76-2	Daphnia	Eksperiment	21 dager	NOEC	100 mg/l

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Stoff	Identifikator(er)	Type test	Varighet	Type studie	Testresultat	Protokoll
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	64742-47-8	Data ikke tilgjengelig eller utilstrekkelig	I/A	I/A	I/A	I/A
isobutan	75-28-5	Eksperiment Fotolyse		Fotolytisk halveringstid (i luft)	13.4 dager (t 1/2)	
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	64742-53-6	Eksperiment Biodegradering	28 dager	Biologisk oksygenforbruk	42 %BOD/ThOD	OECD 301F - Manometric Respiro
propan	74-98-6	Eksperiment Fotolyse		Fotolytisk halveringstid (i luft)	27.5 dager (t 1/2)	
butan	106-97-8	Eksperiment Fotolyse		Fotolytisk halveringstid (i luft)	12.3 dager (t 1/2)	
2-butoksyetanol	111-76-2	Eksperiment Biodegradering	28 dager	Karbondioksid-utvikling	90.4 % CO2 evolusjon/THCO2 evolusjon	OECD 301B - Mod. Sturm eller CO2
2-butoksyetanol	111-76-2	Eksperiment Biodegradering	28 dager	Løst organisk karbon nedbrytning	100 % fjerning av DOC	OECD 302B Zahn-Wellens/EVPA

12.3. Bioakkumuleringsevne

Stoff	Identifikator(er)	Type test	Varighet	Type studie	Testresultat	Protokoll

destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette	64742-47-8	Data ikke tilgjengelig eller utilstrekkelig for klassifisering	I/A	I/A	I/A	I/A
isobutan	75-28-5	Eksperiment Biokonsentrasjon		log Pow	2.76	
destillater (petroleum), hydrogenbehandlede lette naften-	64742-53-6	Modellert Biokonsentrasjon		log Pow	5.07	Episuite™
propan	74-98-6	Eksperiment Biokonsentrasjon		log Pow	2.36	
butan	106-97-8	Eksperiment Biokonsentrasjon		log Pow	2.89	
2-butoksyetanol	111-76-2	Eksperiment Biokonsentrasjon		log Pow	0.81	

12.4. Mobilitet i jord

Stoff	Identifikator(er)	Type test	Type studie	Testresultat	Protokoll
2-butoksyetanol	111-76-2	Estimert Mobilitet i jord	Koc	67 l/kg	

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Dette materialet inneholder ikke stoffer som vurderes å være PBT eller vPvB.

12.6. Hormonforstyrrende egenskaper

Dette produktet inneholder ingen stoffer som vurderes å være hormonforstyrrende for miljøpåvirkning

12.7. Andre skadelige virkninger

Ingen informasjon tilgjengelig

AVSNITT 13: Disponering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Innhold/beholder avhendes i henhold til gjeldende lokale/regionale/nasjonale/internasjonale regelverk.

Brennes i et godkjent forbrenningsanlegg. Anlegget må kunne behandle spraybokser. Alternativ for fjerning av avfall: Lever avfall til et godkjent avfallssanlegg. Tomme beholdere/ fat som brukes til transport og håndtering av farlige kjemikalier (kjemiske stoffer/ blandinger/ preparater klassifisert som farlig i henhold til gjeldende forskrifter) skal vurderes, lagres, behandles og avhendes som farlig avfall med mindre annet er beskrevet i gjeldende avfallsforskrift. Rådfør med respektive myndigheter for å bestemme tilgjengelige behandlings- og disponeringsfasiliteter.

Anbefalte avfallsgrupper baseres på hvordan produktet anvendes. Ettersom dette er utenfor 3Ms kontroll, anbefales ingen avfallskode(r) for produkter etter bruk. Vennligst referer til avfallsforskriften (FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall) for å tildele riktig avfallsgruppe til ditt avfall. Sørg for at nasjonale og/eller regionale reguleringer overholdes, og bruk alltid offentlig godkjent innsamler, mottaks- eller behandlingsanlegg for farlig avfall ved avhending.

EAL-kode (som solgt produkt):

160504* Gass i trykkbeholdere (herunder haloner) som inneholder farlige stoffer

EAL-kode (produktemballasje etter bruk)

150104 emballasje av metall

AVSNITT 14: Transportopplysninger

	Landtransport (ADR)	Lufttransport (IATA)	Sjøtransport (IMDG)
14.1 UN nummer eller ID nummer	UN1950	UN1950	UN1950
14.2 UN forsendelsesnavn	Aerosolbeholdere	Aerosolbeholdere, brannfarlige	Aerosolbeholdere
14.3 Transportfareklasse(r)	2.1	2.1	2.1
14.4 Emballasjegruppe	Ingen informasjon tilgjengelig	Ingen informasjon tilgjengelig	Ingen informasjon tilgjengelig
14.5 Miljøfarer	Miljøfarlig stoff	Ikke aktuelt	Ikke en marin forurenser
14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren	Vennligst se andre avsnitt i sikkerhetsdatabladet for ytterligere informasjon.	Vennligst se andre avsnitt i sikkerhetsdatabladet for ytterligere informasjon.	Vennligst se andre avsnitt i sikkerhetsdatabladet for ytterligere informasjon.
14.7 Sjøtransport i bulk i henhold til IMO instrumenter	Ingen informasjon tilgjengelig	Ingen informasjon tilgjengelig	Ingen informasjon tilgjengelig
Kontrolltemperatur	Ingen informasjon tilgjengelig	Ingen informasjon tilgjengelig	Ingen informasjon tilgjengelig
Faretemperatur	Ingen informasjon tilgjengelig	Ingen informasjon tilgjengelig	Ingen informasjon tilgjengelig
ADR Klassifiseringskode	5F	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt
IMDG segregeringskode	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Ingen

Ta kontakt via adressen eller telefonnummeret som er oppført på første side i sikkerhetsdatabladet for ytterligere informasjon om transport / forsendelse av materialet med jernbane (RID) eller innlands vannvei (ADN).

AVSNITT 15: Opplysninger om bestemmelser

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Kreftfremkallende egenskaper

Bestanddeler	Identifikator(er)	Klassifisering	Regelverk
2-butoksyetanol	111-76-2	Gr. 3: Ikke klassifiserbart	IARC - International Agency for Research on Cancer

Status i globale kjemikalieregistre
Kontakt 3M for ytterligere informasjon.

DIREKTIV 2012/18/EU
Seveso farekategorier, Vedlegg 1, Del 1
Ingen

Seveso spesifiserte farlige stoffer, Vedlegg 1, Del 2
Ingen

EU forordning 649/2012
Ingen kjemikalier oppført

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet
En vurdering av kjemikaliesikkerhet har ikke blitt utført for stoffet/stoffblandingen i overensstemmelse med kravene i forordning 1907/2006 og dens endringer.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Liste over relevante H-setninger

H220	Ekstremt brannfarlig gass.
H222	Ekstremt brannfarlig aerosol.
H226	Brannfarlig væske og damp.
H229	Beholder under trykk: Kan eksplodere ved oppvarming.
H280	Inneholder gass under trykk; kan eksplodere ved oppvarming.
H302	Farlig ved svelging.
H304	Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
H315	Irriterer huden.
H319	Gir alvorlig øyeirritasjon.
H331	Giftig ved innånding.
H332	Farlig ved innånding.
H336	Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
H411	Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
H413	Kan forårsake skadelige langtidsvirkninger for liv i vann.

Liste over relevante merknader

Merknad C	Visse organiske stoffer kan bringes i omsetning enten i en bestemt isomerisk form eller som en blanding av flere isomerer. I så fall skal leverandøren angi på etiketten om stoffet er en bestemt isomer eller en blanding av isomerer.
Merknad L	Den harmoniserte klassifiseringen som kreftframkallende får anvendelse med mindre det kan påvises at stoffet inneholder mindre enn 3 % dimetylsulfoksid-ekstrakt målt ved bruk av IP 346 («Bestemmelse av polysykliske aromater i ubrukte basesmøreoljer og asfaltenfrie petroleumsfraksjoner — indekseringsmetode for ekstraksjon av dimetylsulfoksid», Institute of Petroleum, London), og i så fall skal det foretas en klassifisering i samsvar med avdeling II i denne forordningen også for denne fareklassen.
Merknad U	Når gasser bringes i omsetning skal de klassifiseres som «Gass under trykk», i en av gruppene for komprimert gass, flytende gass, nedkjølt flytende gass eller oppløst gass. Klassifisering avhenger av den fysiske tilstanden ved emballering og må derfor foretas i hvert enkelt tilfelle. Følgende koder tildeles: Press. Gas (Comp.) Press. Gas (Liq.) Press. Gas (Ref. Liq.) Press. Gas (Diss.) Aerosoler skal ikke klassifiseres som gasser under trykk (se vedlegg I del 2 avsnitt 2.3.2.1, merknad 2).»

Informasjon om endringer:
Avsnitt 3: Tabell - informasjon ble endret.
Avsnitt 9: Informasjon - informasjon ble tilføyd.
Avsnitt 9: Informasjon - informasjon ble slettet.
Avsnitt 12: Informasjon om bestanddels økotoksisitet - informasjon ble endret.
Avsnitt 12: Informasjon - informasjon ble endret.
Tabell for H-setninger - informasjon ble endret.

Enhver befatning med dette produktet er forbundet med risiko slik det er beskrevet i dette sikkerhetsdatabladet og på våre nettsider med eventuelle henvisninger/linker (heretter samlet benevnt som "tilhørende informasjon"). Brukeren plikter å sette seg inn i den tilhørende informasjonen som er gitt om produktet, herunder om forholdsregler og om risiko ved befatning, bruk, håndtering, lagring m.v. Den tilhørende informasjonen er utarbeidet på grunnlag av kjente opplysninger om produktet og dets innhold på omsetningstidspunktet, samt vår oppfatning om bruk og håndtering av produktet under normale forhold. Vi skal ikke holdes ansvarlig for a) enhver befatning med og bruk av produktet som ikke er i samsvar med anbefalinger gitt i den tilhørende informasjonen, b) for enhver skade som kan relateres til eller som skyldes risiko/omstendigheter som er beskrevet i den tilhørende informasjonen, og c) for enhver skade som skyldes at produktet er brukt til annet formål enn som et sluttprodukt, herunder at produktet er brukt i kombinasjon med andre produkter eller prosesser. I tillegg, er dette sikkerhetsdatabladet utgitt for å formidle helse- og sikkerhetsinformasjon. Dersom du er importør av dette produktet til EU/Norge, er du ansvarlig for alle regulatoriske krav, inkludert, men ikke begrenset til, produktregistreringer/notifikasjoner, volum av stoffer og potensielle registreringer av stoffer.

Se www.3m.no for 3M Norge AS sine sikkerhetsdatablader.